Національний банк України

Щомісячний макроекономічний та монетарний огляд

січень 2023 року

Департамент монетарної політики та економічного аналізу

Головне

- Спад світової економіки поглибився та продовжив тиснути в бік послаблення інфляції. Звуження попиту було вагомим чинником зниження цін на енергоносії. Водночас ціни на товари, вагомі для експорту України, коливалися у відносно вузьких межах. Завдяки послабленню інфляції **провідні ЦБ зменшили темпи підвищення ставок**, а все більше ЦБ країн ЕМ завершують цикл посилення монетарної політики
- **Споживча інфляція в Україні у грудні пришвидшилася** за оцінками НБУ, проте ймовірно була нижчою за жовтневий прогноз НБУ. Інфляційний тиск зберігався через наслідки війни, зокрема й дефіциту е/е. Натомість інфляцію стримували розширення пропозиції продуктів харчування, зміцнення готівкового курсу гривні, стабілізація інфляційних очікувань та незмінні тарифи на ЖКП
- Дефіцит е/е продовжував **обмежувати економічну активність у грудні**. Переважна більшість підприємств скоротили виробництво, хоча частина змогла стабілізувати роботу завдяки засобам автономного енергоживлення, зміні годин роботи або отриманню е/е під виробничі потреби. Втім, це підвищило їх виробничі витрати. Передсвятковий попит та пільгові умови імпорту енерготоварів під кінець року сприяли пожвавленню торгівлі, а тепла погода – збиранню кукурудзи
- Перебої з е/е та сезонне послаблення ринку праці зумовили **скорочення попиту та пропозиції на ринку робочої сили**. Ці ж чинники та, ймовірно, передсвяткові подорожі інтенсифікували перетини кордону (як на в'їзд, так і виїзд) наприкінці року. Працевлаштування та нестача коштів лишаються основними проблемами внутрішніх та зовнішніх переселенців
- Надолуження видатків у грудні призвело до збільшення дефіциту державного бюджету (без урахування грантів). **За рік дефіцит рекордно розширився** – до 1391 млрд грн без урахування грантів. **Основними джерелами фінансування дефіциту** були міжнародна допомога, а також викуп ОВДП з боку НБУ
- **Дефіцит торгівлі товарами в листопаді розширився** на тлі підготовки до складної зими. Проте надходження міжнародної допомоги сприяло **відновленню профіциту поточного рахунку та припливу капіталу за фінансовим рахунком**. У результаті в листопаді **резерви збільшилися** майже до 28 млрд дол. та продовжили зростати у грудні
- **Вартість гривневих ресурсів надалі поступово зростає**, реагуючи на утримання високої облікової ставки з червня. Проте дію трансмісійного механізму суттєво сповільнює значний профіцит ліквідності банківської системи. Попри певне покращення співвідношення попиту та пропозиції на валютному ринку наприкінці грудня, у цілому в грудні попит на валюту збільшився переважно за рахунок імпортерів енергоресурсів

Зовнішнє середовище

Спад світової економічної активності поглибився та продовжив тиснути в бік послаблення інфляції

PMI обробної промисловості: глобальний та окремих країн

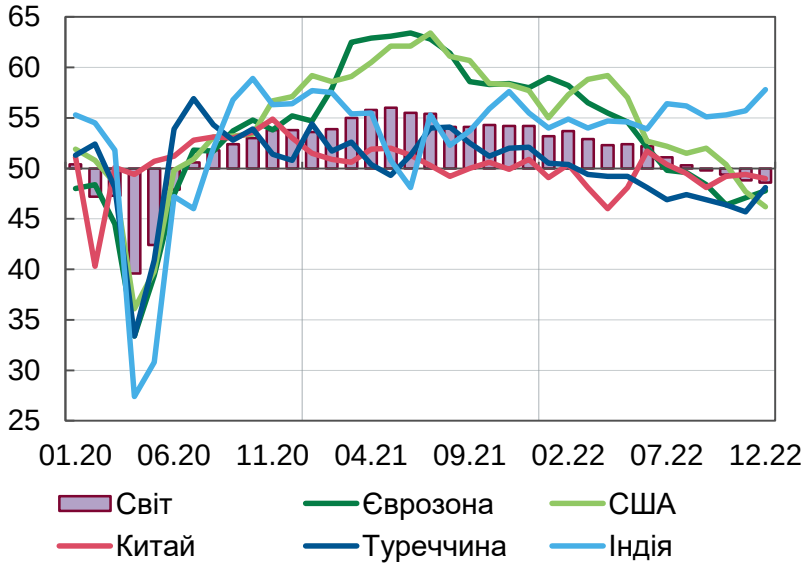

Джерело: S&P Global.

ІСЦ в окремих країнах і середньозважена інфляція в країнах – ОТП (UAwCPI), % р/р

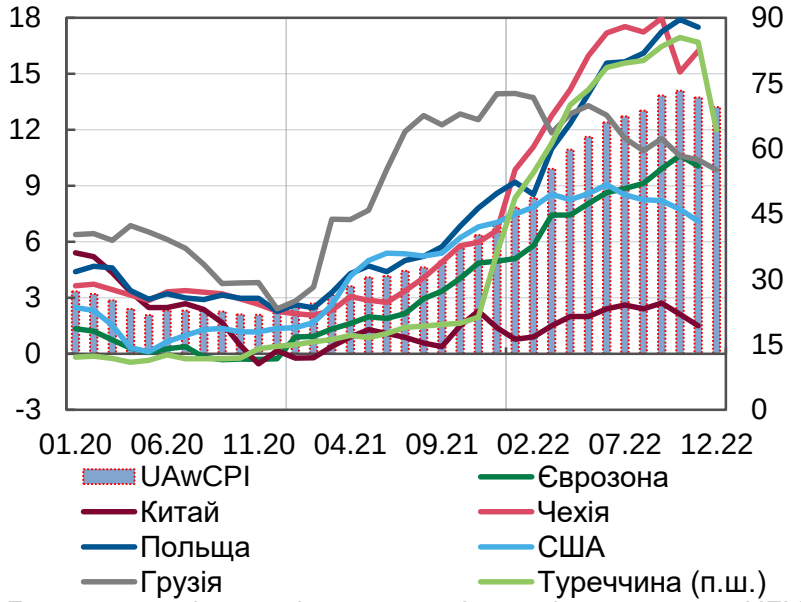

Джерело: національні статистичні агенції, розрахунки НБУ.

- Спад світової економічної активності поглибився як за рахунок виробничих видів діяльності, так і сфери послуг. Причому падіння спостерігалося майже в усіх секторах економіки, а їх темпи зниження були найшвидші з червня 2020 року.
- Вагомими причинами таких тенденцій залишаються збереження геополітичної невизначеності, особливо внаслідок вторгнення рф в Україну, та посилення світових фінансових умов
- Глобальний інфляційний тиск зменшувався під впливом послаблення попиту на тлі поліпшення ланцюгів постачання та зниження цін на паливо

Звуження попиту, у тому числі через теплу погоду, було вагомим фактором зниження цін на нафту та природний газ

Світові ціни на нафти Brent і Urals (дол./бар.) та природний газ TTF (дол./тис.м³)

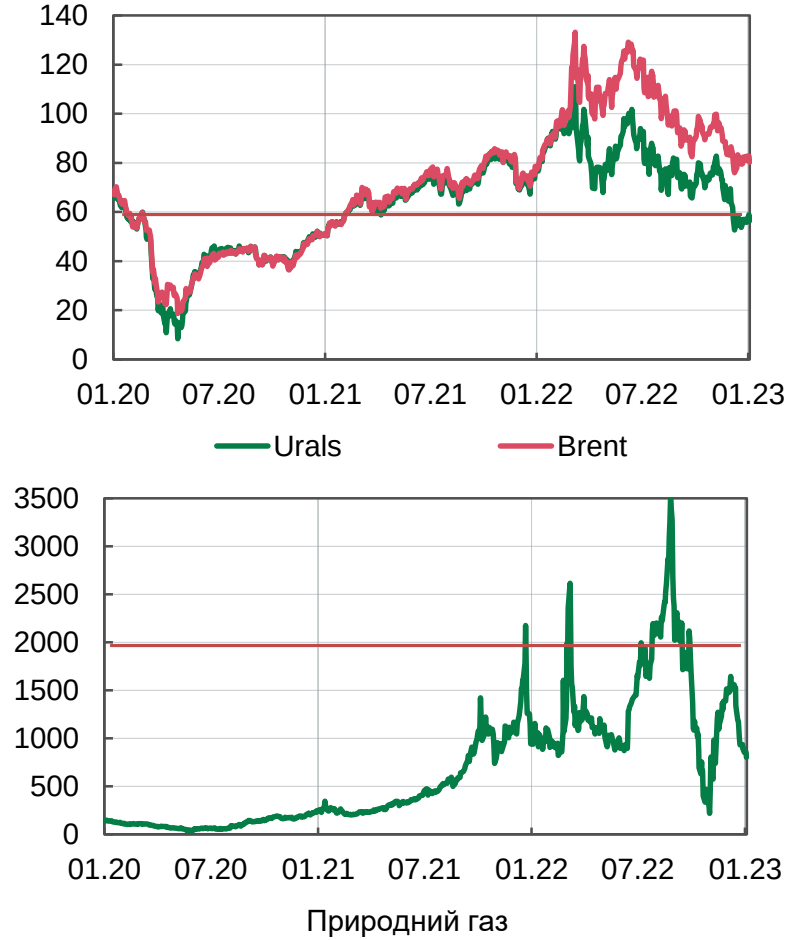

Джерело: Refinitiv.

Запаси сирої нафти у США, млн бар.

Джерело: U.S. Energy Information Administration, на 23.12.2022

- Додаткові чинники зниження цін на нафту: зростання запасів нафтопродуктів у США, що підтвердило послаблення попиту; ембарго ЄС на закупівлю російської нафти морем в умовах цінової стелі, що надалі збільшило продаж дешевої російської нафти в країни Азії
- Додаткові чинники зниження цін на природний газ у Європі: доволі тепла погода; активізація ЄС імпорту СПГ; достатньо заповнені газові сховища в Європі (близько 90%)

Світові ціни на товари, вагомі для експорту України, коливалися у вузьких межах на тлі зменшення ринкових дисбалансів

Світові ціни на пшеницю та кукурудзу, дол./т

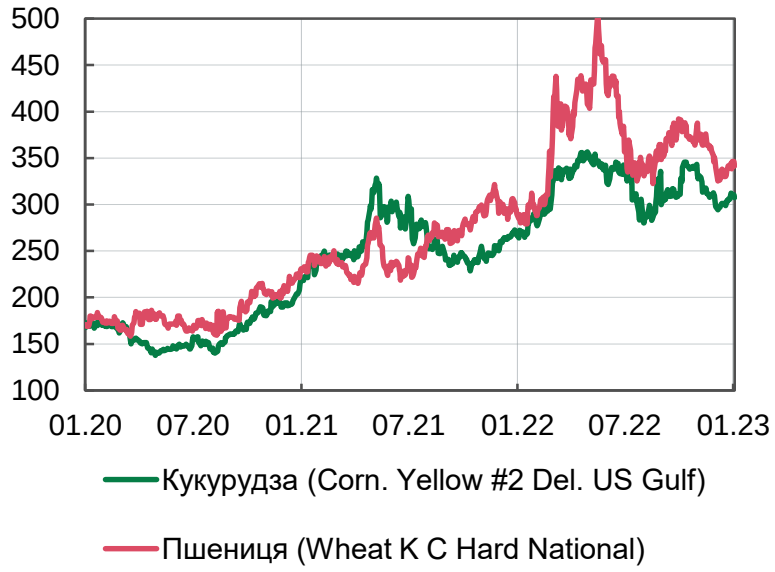

Джерело: Refinitiv.

Світові ціни на сталь та залізну руду, дол./т

Джерело: Refinitiv, Delphica.

- Світові ціни на пшеницю та кукурудзу знаходилися під впливом оптимізму від дії зернового коридору. Додатково активний експорт Австралією та Бразилією компенсував очікуваний гірший врожай у США та Аргентині
- Світові ціни на сталь та залізну руду в грудні коливалися у відносно вузьких межах: пом'якшення карантину в Китаї та очікування активізації попиту, у тому числі завдяки заходам підтримки ринку нерухомості, компенсували слабкий попит з боку США та ЄС

Завдяки послабленню інфляції провідні ЦБ зменшили темпи підвищення ставок, все більше ЦБ ЕМ завершують цикл посилення монетарної політики

Ключові процентні ставки в окремих розвинутих країнах, %

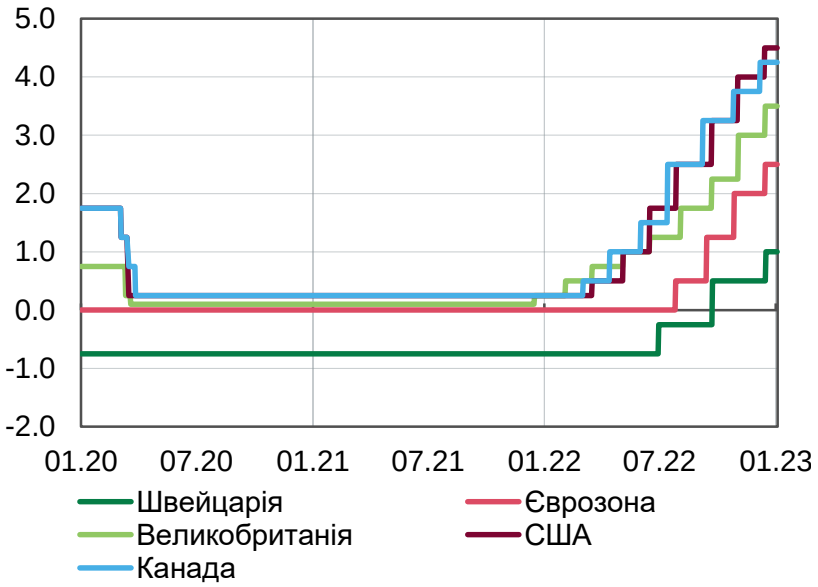

Джерело: офіційні сторінки центральних банків.

Ключові процентні ставки в окремих країнах ЕМ, %

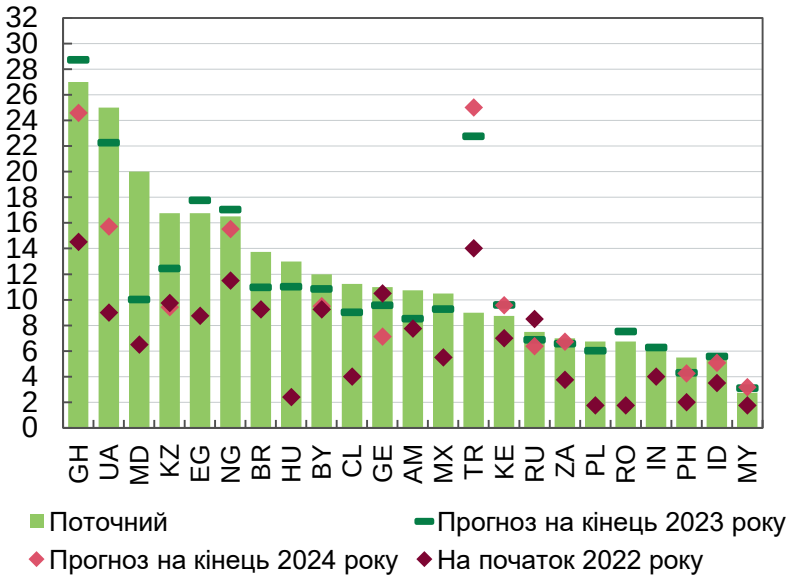

Джерело: офіційні сторінки центральних банків, Focus Economics, Trading Economics, станом на 04.01.2023.

- ЄЦБ і ФРС сповільнили темпи монетарного посилення, надалі підвищуватимуть ставки та зберігатимуть обмежувальну політику деякий час. Ринки очікують підвищення ставки ФРС (з ймовірністю близько 70%) на 25 б.п. у лютому та продовжують прогнозувати зниження ставок у II півріччі 2023 року
- Посилилися очікування щодо можливого виходу із ультра-м'якої політики у 2023 році ЦБ Японії після неочікуваного коригування параметрів контролю кривої дохідності (YCC)
- Дедалі більше ЦБ країн ЕМ (зокрема Казахстан та Мексика) завершують цикл посилення монетарної політики, а ЦБ Молдови вже знизив ставки. Очікується, що багато ЦБ країн ЕМ розпочнуть зниження ставок з середини 2023 року

Україна: Інфляція

Споживча інфляція пришвидшилася, але попри виклики війни залишилася помірною

Інфляція та інфляційна ціль, % р/р

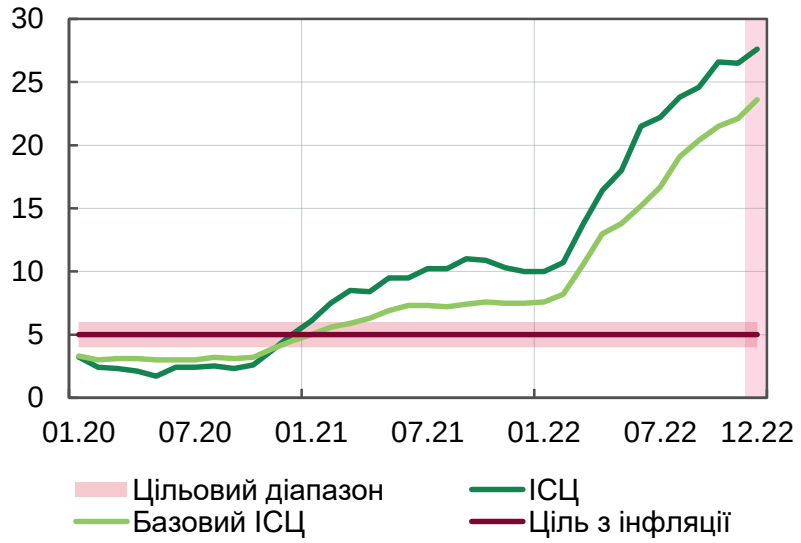

* Грудень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

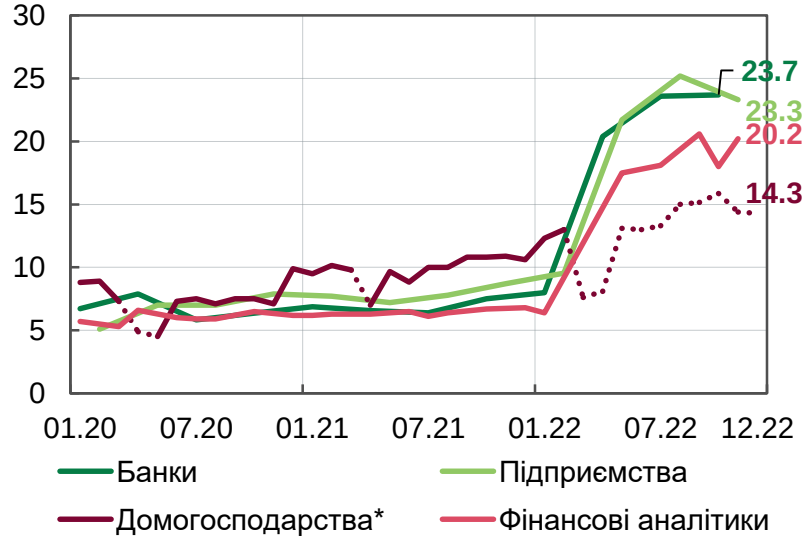

* Пунктирні лінії – зміна методу опитування на телефонне.
Джерело: НБУ, GfK Ukraine, Info Sapiens.

- Споживча інфляція пришвидшилася, надалі відображаючи наслідки повномасштабної війни росії проти України, серед яких порушення ланцюгів постачання, руйнування виробництв, скорочення пропозиції товарів та послуг, збільшення виробничих витрат бізнесу, а також дефіцит електроенергії
- Водночас інфляція зростала повільніше за прогноз НБУ (Інфляційний звіт за жовтень 2022 року) через розширення пропозиції продуктів харчування, деокупацію територій, слабкий споживчий попит, зміцнення готівкового курсу гривні та стабілізацію інфляційних очікувань

Високі витрати бізнесу, зокрема на енергію і логістику, залишаються основними чинниками пришвидшення інфляції

Окремі компоненти ІСЦ, % р/р

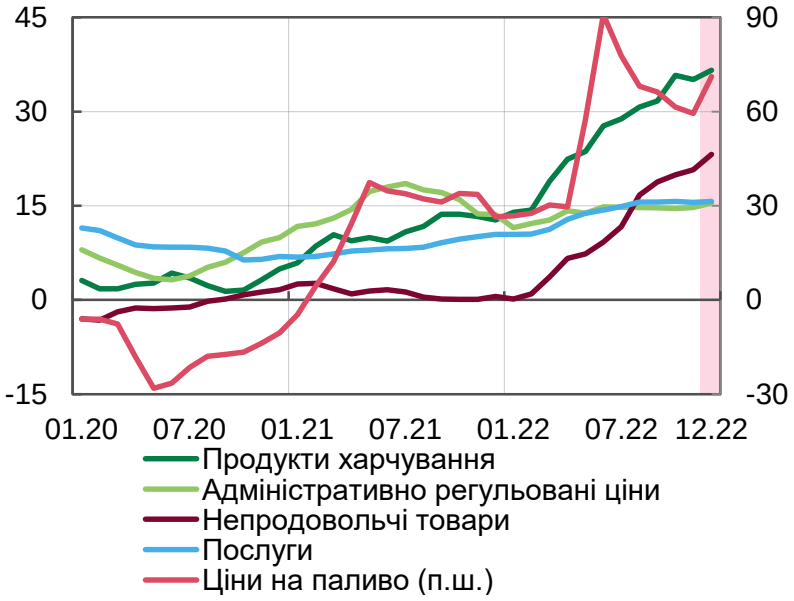

* Грудень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Внески у зміну цін на продукти харчування, в. п.

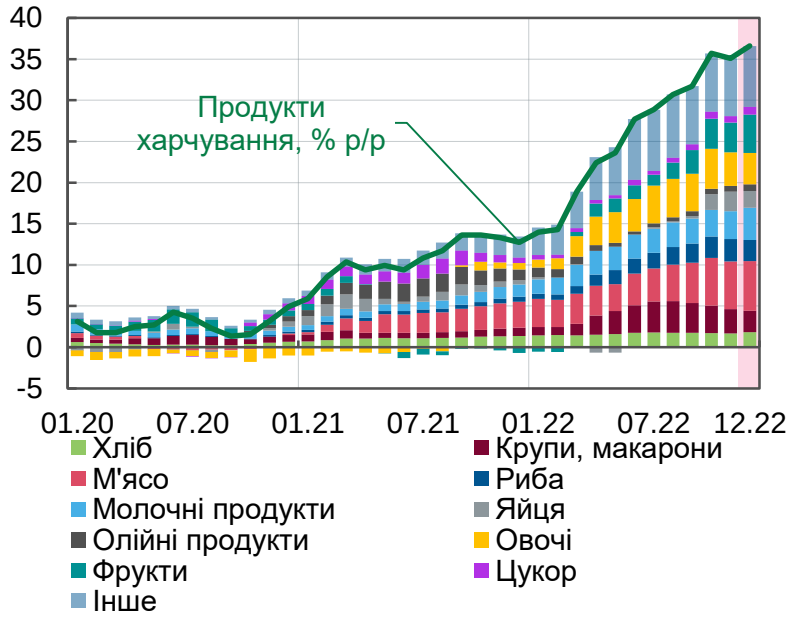

* Грудень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Вищими темпами зростали компоненти базового ІСЦ, що відображає високі витрати бізнесу, передусім на енергію і логістику
- Натомість ціни на продукти харчування сповільнили зростання під впливом розширення пропозиції овочів борщового набору, м’яса, круп та цукру
- Додатковий ефект також мали слабкий споживчий попит, у тому числі унаслідок відключень електроенергії, стабілізація готівкового курсу гривні та інфляційних очікувань, а також подальша деокупація територій, зокрема Херсонської області

Прискорилося зростання цін на пальне та адміністративно регульованих цін

Внески у зміну адміністративно регульованих цін, в. п.

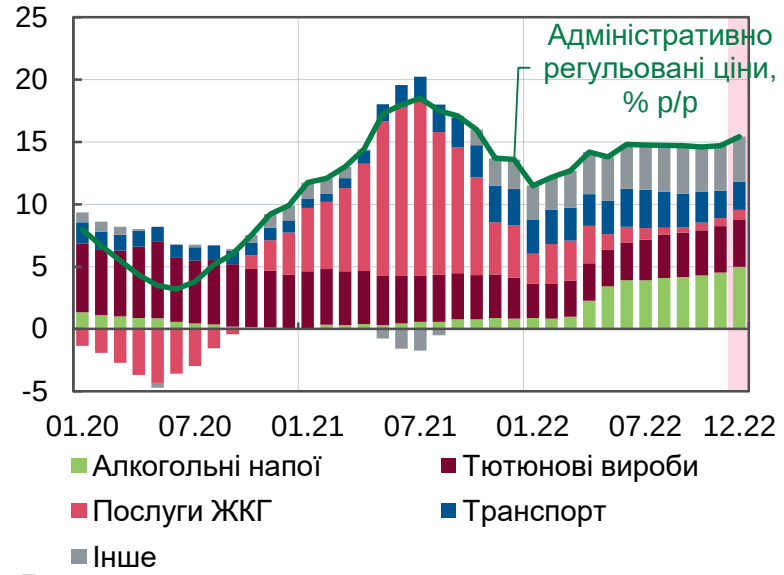

* Грудень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Ціни на пальне, грн/л

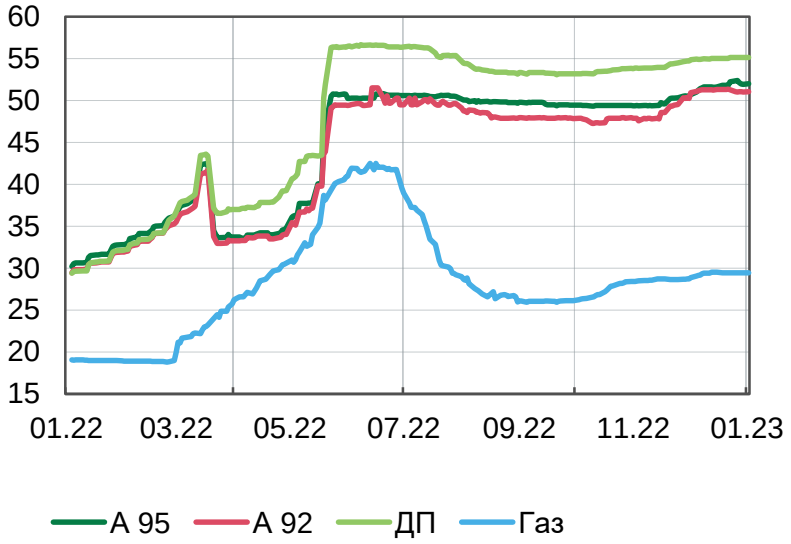

Джерело: minfin.com.ua, розрахунки НБУ.

- Прискорилося зростання цін на пальне унаслідок вищого попиту (для генераторів) та труднощі з постачанням
- Зростання адміністративно регульованої інфляції підтримується пришвидшенням зростання цін на алкогольні напої (унаслідок збільшення виробничих витрат на енергію, сировину й тару)
- Натомість стримували адміністративну інфляцію мораторій на підвищення тарифів на послуги ЖКГ для населення, а також посилення конкуренції з боку нелегальної продукції, що обмежує зростання цін на тютюнові вироби

Україна: Економічна активність

Дефіцит е/е став основною проблемою бізнесу

Найважливіші проблеми для опитаного бізнесу, % відповідей

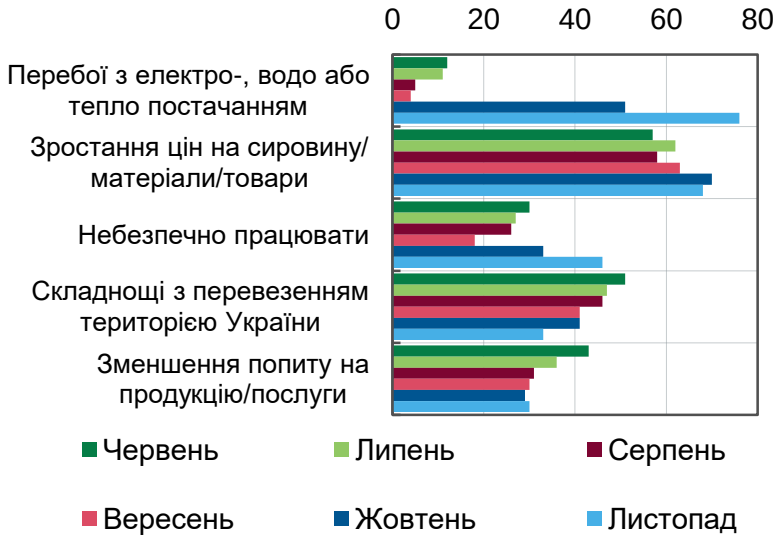

Джерело: ІЕД.

Як нестабільність постачання е/е вплинула на бізнес, % відповідей

Джерело: ЄБА.

- За даними ІЕД на перше місце серед основних проблем бізнесу в листопаді вийшли перебої з постачанням е/е, водо- або теплопостачанням, випередивши зростання вхідних цін. Небезпека для працівників, ймовірно, через інтенсифікацію обстрілів, посіла третє місце, посунувши вниз проблеми з логістикою
- Подібні результати продемонструвало й опитування AmCham
- За опитуванням ЄБА лише 18% підприємств зазначили, що вимкнення е/е не мали або практично не мали впливу на їхню діяльність. 40% бізнесів зменшили обсяг виробництва/надання послуг, 9% призупинили роботу, 1% зупинився повністю

Бізнес швидко адаптується, але при цьому далі зростають його витрати

Як бізнес мінімізує вплив відключень, % відповідей

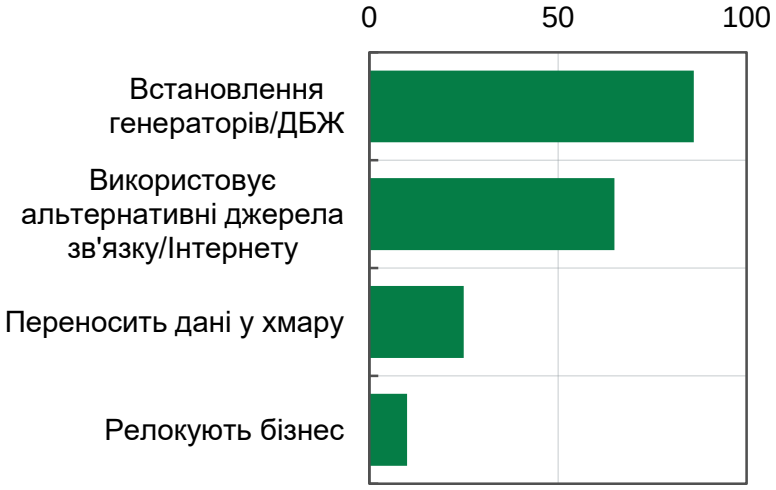

Джерело: ЄБА.

Витрати бізнесу на енергозабезпечення, % відповідей

Джерело: ЄБА.

- За опитуванням ЄБА 86% респондентів встановлюють генератори, 66% змінили графік роботи, водночас 40% респондентів зменшили обсяги виробництва
- Згідно з опитуванням Gradus понад половина (51%) українців адаптувалися до відключень е/е, з них 13% – повністю та 38% – радше адаптувалися. Лише 9% респондентів не адаптувалися взагалі

Промисловість гостро відчуває дефіцит е/е, проте частина підприємств стабілізували роботу, хоч і на нижчих обсягах

Індекс очікувань ділової активності (ІОДА)*, п.

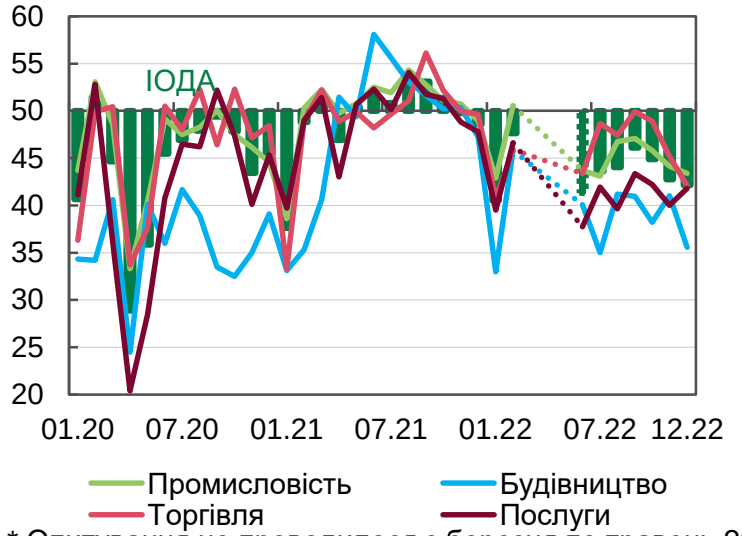

* Опитування не проводилося з березня по травень 2022.
Джерело: НБУ.

Середньодобове виробництво сталі, чавуну, прокату, тис. т

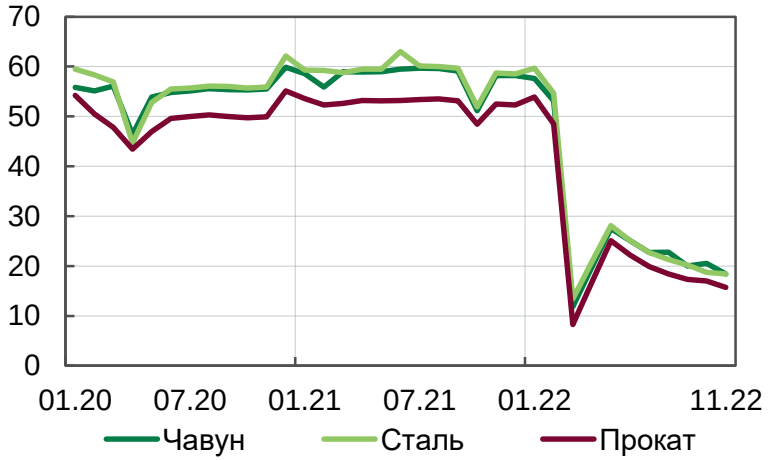

Джерело: Укрметалургпром.

- Через дефіцит е/е більшість металургійних підприємств обмежили виробництво, хоча у другій половині грудня окремі підприємства частково відновлювали роботу та нарощували виробництво деяких видів продукції (трубні підприємства) завдяки поставкам е/е під виробничі потреби
- Також з цієї ж причини призупинили виробництво залізорудні шахти. Газовидобувні підприємства скоротили видобуток після обстрілів добувної інфраструктури у листопаді
- Скоротилося виробництво олії, борошна та молочної продукції. Частка енергії у собівартості продукції зростає; серед найбільш постраждалих напрямків харчової промисловості - виробництво комбікормів
- Машинобудування підтримується попитом з боку видобувного сектору та військовими потребами у спецтехніці; потреба оновлення зруйнованої енергетичної інфраструктури та окремі іноземні замовлення підтримали виробників енергетичного обладнання

Страждають також і сектори послуг, хоча частину з них підтримує сезонне пожвавлення попиту…

Нові реєстрації підприємств та ФОП, тис.

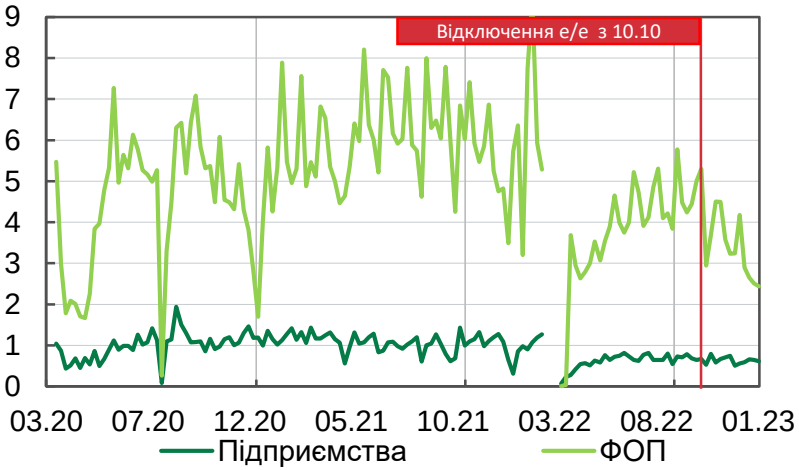

Джерело: opendatabot.ua.

Показники роботи ресторанного бізнесу, %

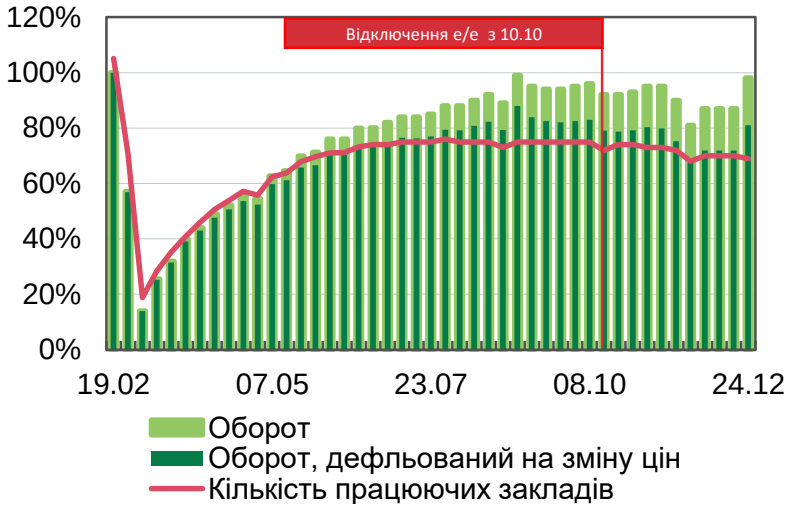

Джерело: ДССУ, Poster, розрахунки НБУ..

Показники роботи таксі та онлайн-замовлень товарів, % до довоєнного рівня

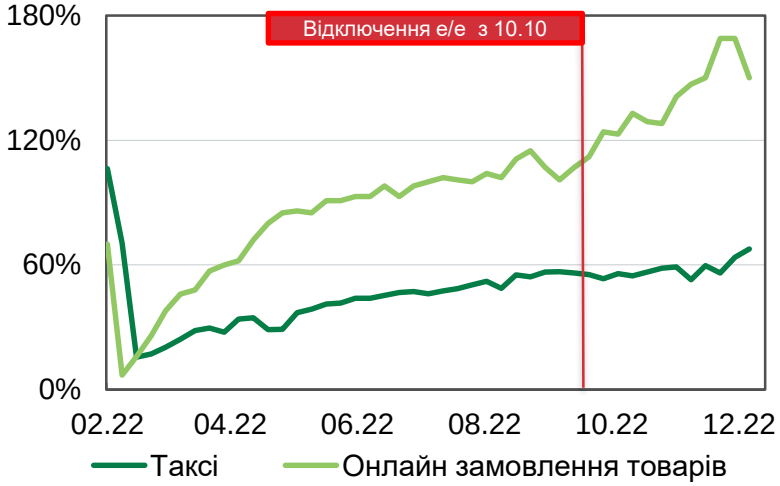

Джерело: Opendatabot (служба таксі Бонд та сервіс Хорошоп).

Кількість проданих залізничних квитків за тиждень, тис.

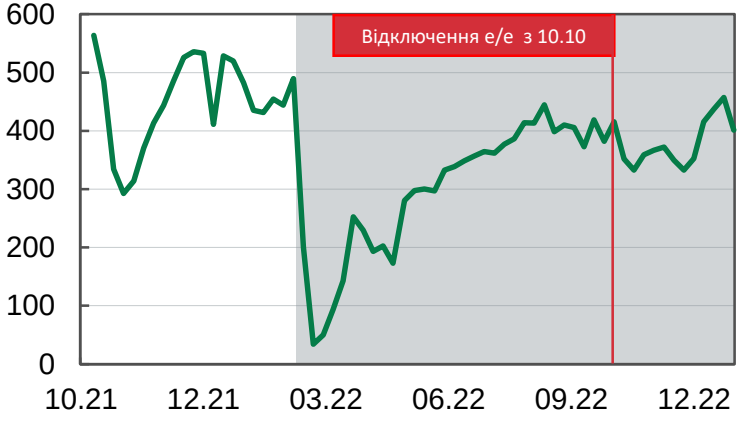

Джерело: Укрзалізниця

Передсвятковий попит, пільгове оподаткування енерготоварів та більший попит на паливо підтримали торгівлю

Компоненти індексу споживчих настроїв, п.

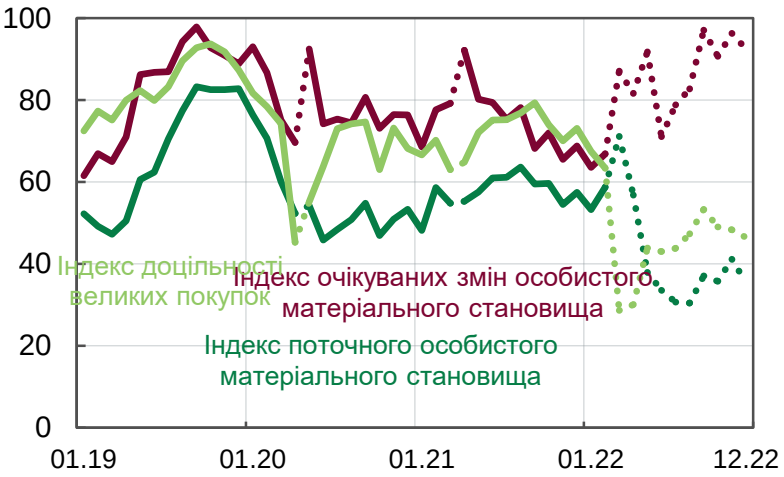

Пунктир – зміна методу опитування з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю.
Джерело: InfoSapiens.

Перша реєстрація легкових автомобілів, тис. од.

* Нові та вживані, без урахування розмитнення авто на іноземній реєстрації, ввезених із порушенням митного режиму.
Джерело: ДССУ, Укравтопром.

- Підприємства торгівлі пристосовуються до роботи в умовах дефіциту е/е: грудні великі торговельні мережі значно прискорили перехід на автономне енергоживлення і зв'язок; менші об'єкти, що не мають потужних генераторів відмовляться від товарів, зберігання яких потребує багато е/е
- У грудні торгівлю пожвавили підвищений передноворічний попит, зростання продажів палива та пільгове оподаткування товарів автономного енергоживлення

Тепла погода сприяла збиранню кукурудзи, хоча відключення е/е ускладнюють сушіння

Обсяги врожаю станом на 30.12.2022, млн т

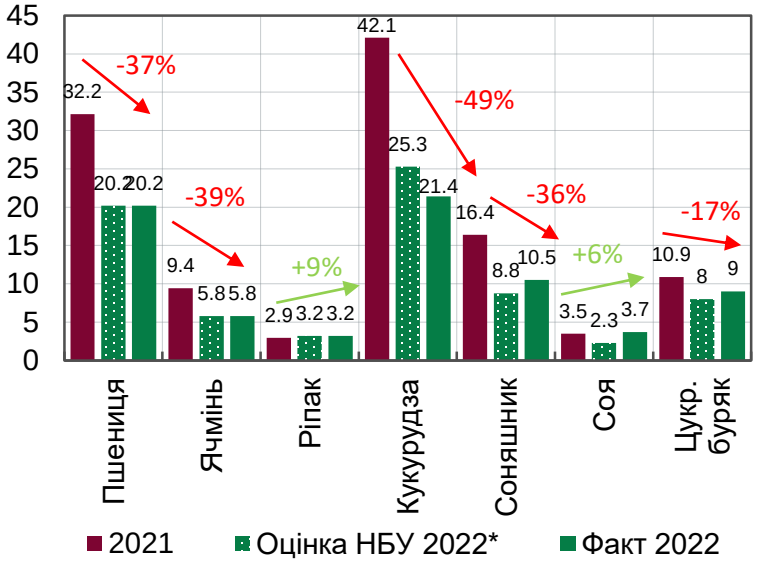

* Інфляційний звіт за жовтень 2022.
Джерело: МінАПК, ДССУ, розрахунки НБУ.

Вантажні перевезення залізницею, млн. т

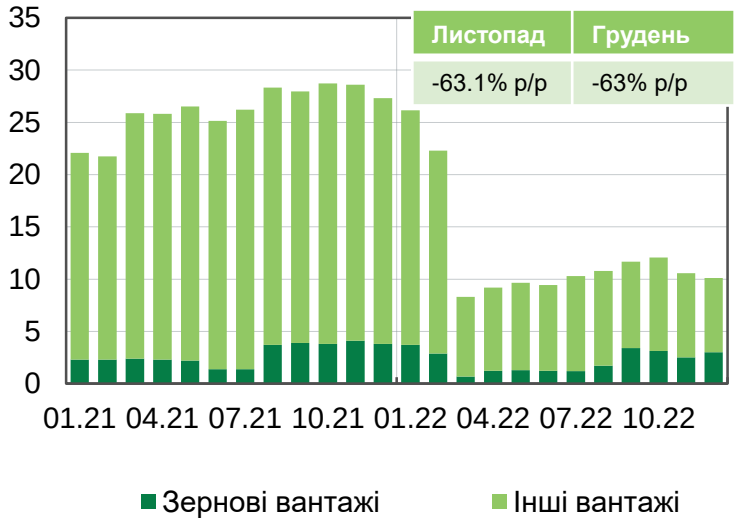

Джерело: ДССУ, Rail.insider, УЗ.

- Поліпшення погодних умов сприяло прискоренню збирання кукурудзи, проте проблеми із е/е ускладнюють сушіння і змушують залишати частину врожаю на полях
- Через зростання витрат на зберігання цього сезону українські фермери не планують довго зберігати плодоовочеву продукцію
- Погіршилася ситуація у тваринництві. Свинокомплекси менше постраждали від вимкнень е/е, тоді як птахівники скорочують виробництво (крім гравців ринку курячого яйця, які нарощують поголів'я)
- Через затягування інспектування суден з боку рф, погіршення погодних умов та знеструмлення портів перевезення "зерновим коридором" надалі стагнували, як і залізничні перевезення

Україна: Ринок праці

У грудні активність на ринку праці знизилася через дефіцит е/е та сезонність

Попит на робочу силу, чотиритижнева плинна

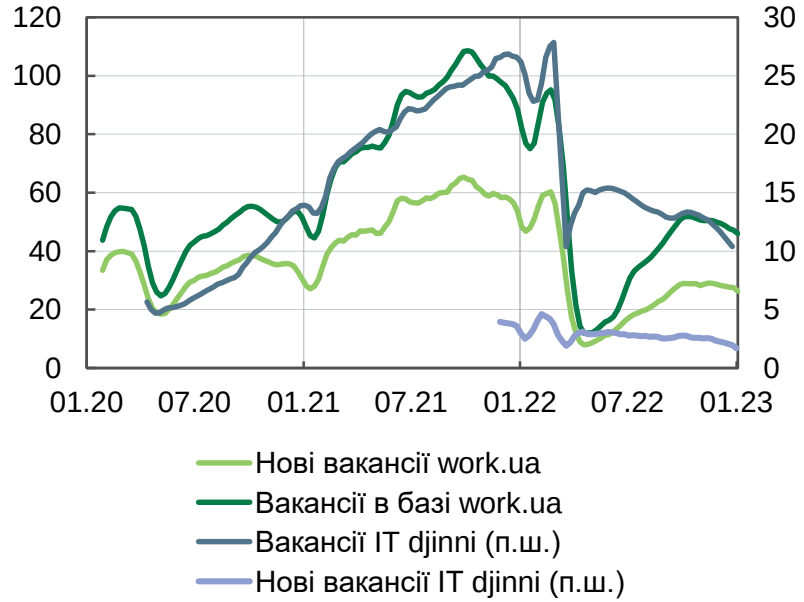

Пропозиція робочої сили, чотиритижнева плинна

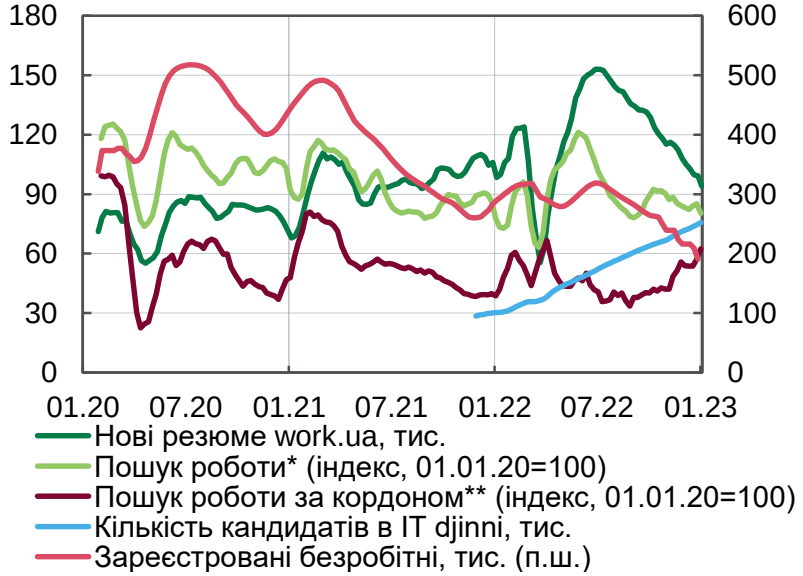

*Включає запити про пошук роботи українською і російською мовами. ** Включає запити про пошук роботи в Польщі, Чехії, Росії та Німеччині українською і російською мовами з території України. Джерело: work.ua, opendatabot, Google Trends, розрахунки НБУ.

Джерело: work.ua, opendatabot, розрахунки НБУ.

- Обстріли та тривалі відключення е/е, а відтак послаблення економічної активності зумовили і зменшення попиту на робочу силу. Зокрема, кількість вакансій була на 5-23% (за різними показниками сайтів пошуку роботи) нижчою пікового значення цього року, зафіксованого у вересні
- Кількість резюме (крім пошуку роботи в IT та за кордоном) теж скорочувалася, зокрема через обмеження пошуку роботи в інтернеті внаслідок перебоїв з е/е та зв'язком. Додатковим чинником послаблення пропозиції на ринку праці може бути і сезонне зниження активності з пошуку роботи у передсвятковий період

В останній тиждень року активізувався рух з перетину кордону в обидва боки

Кількість громадян, що перетнули кордон України та щотижневі зміни, млн осіб

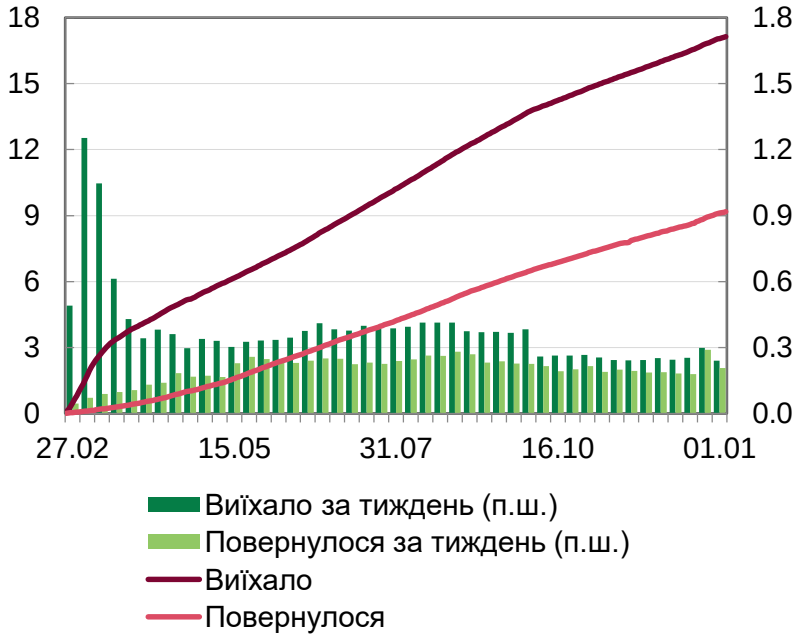

Джерело: UNHCR.

Незадоволені потреби українських мігрантів у Польщі, % відповідей

Джерело: MOM.

- За даними ООН, станом на 03.01.2023 з України виїхало 17.1 млн осіб, повернулося – 9.2 млн. Поза межами України залишалося 7.9 млн, з них статус тимчасового захисту в ЄС отримали 4.9 млн. В останній тиждень 2022 року кількість в'їздів та виїздів була найвищою з жовтня, що пояснюється як перебоями е/е, так і активізацією подорожей напередодні та під час свят.
- За даними опитування MOM Польща є лідером з працевлаштування мігрантів з України, утім потреба в працевлаштуванні залишається однією з найнагальніших

Фінансові питання – найгостріші проблеми для ВПО

Основні потреби ВПО, тих, хто вже повернувся та тих, хто не виїздив, % відповідей

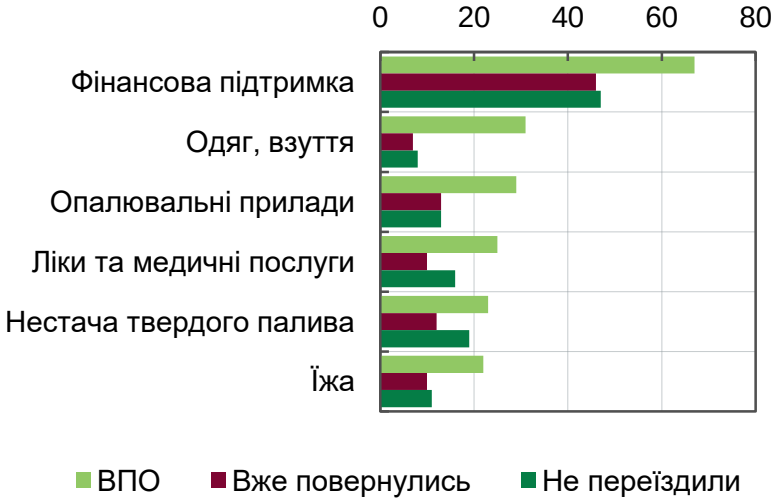

Джерело: МОМ.

Частки опитаних по залишках заощаджень та статусу

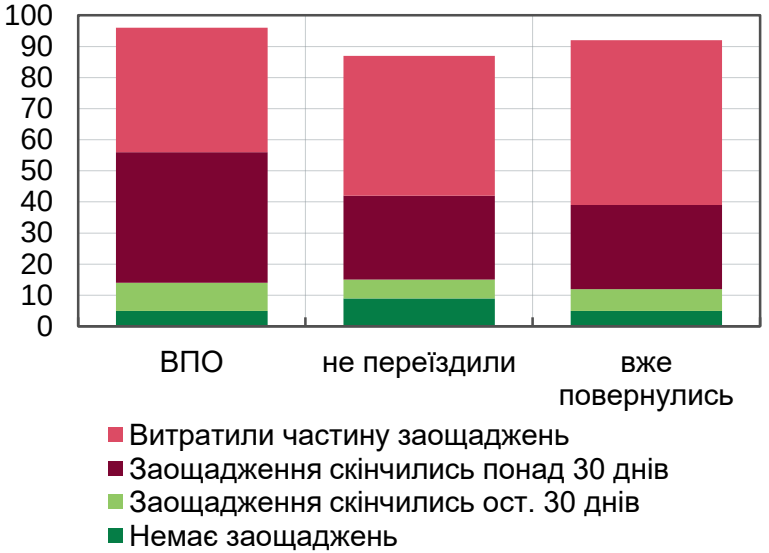

Джерело: МОМ.

- Дані 11 раунду дослідження МОМ свідчать, що найбільшою проблемою ВПО лишається нестача коштів, і нестача коштів є більш вагомою у порівнянні з тими, хто не полишав свого житла або вже повернувся. Інші потреби ВПО також менш покриті, ніж у не ВПО
- 43% опитаних домогосподарств вже повністю витратили власні заощадження. Серед ВПО ця частка сягнула 56%. Найкраща ситуація серед ВПО з півдня України, найгірша – з заходу
- Значна частина ДГ, за опитуванням КМІС, також швидко адаптувалася до перебоїв з енергопостачанням: у грудні 34% зазначали, що повністю готові до проблем з опаленням взимку (24% у вересні), частково готові – 40% (47% у вересні), не готові лише 8% (12% у вересні)

Україна: Фіскальний сектор

Дефіцит (без урахуванням грантів) державного бюджету в грудні та в цілому за 2022 рік значно розширився, сягнувши рекорду

Основні показники державного бюджету* (помісячно), млрд грн

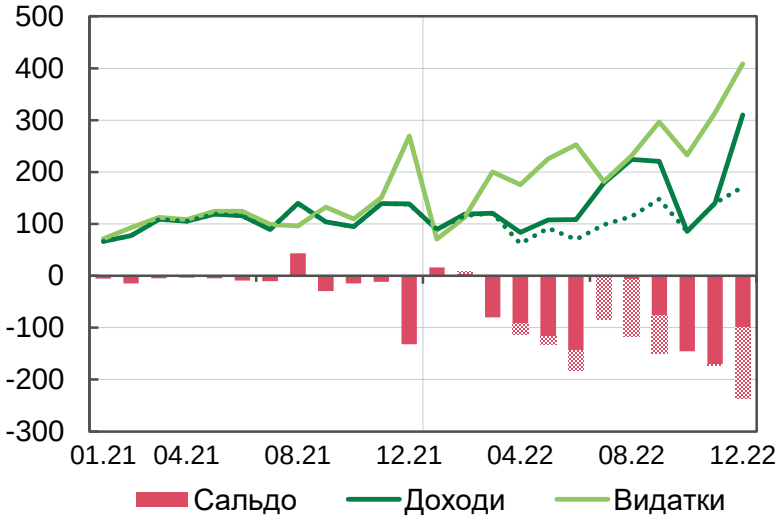

Фінансування дефіциту державного бюджету в 2022 році, млрд грн**

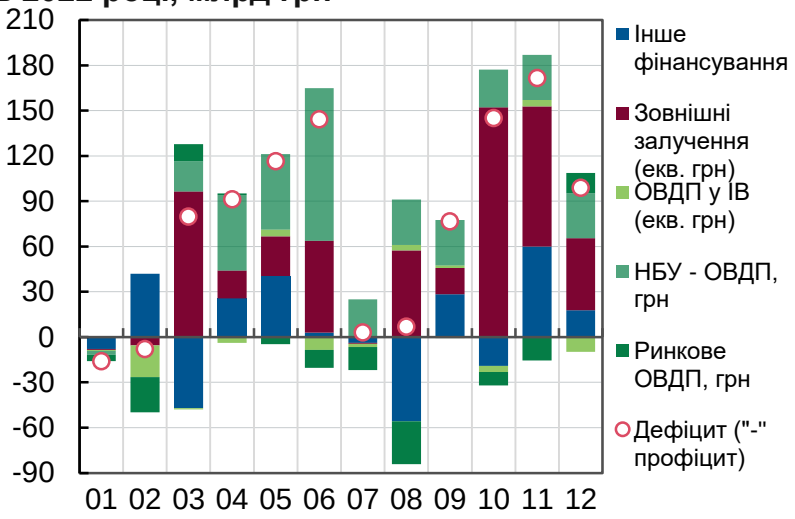

* Пунктиром та візерунковою заливкою відображено відповідні показники без урахування грантів. Сальдо з урахуванням кредитування.

** Чисті залучення. Інше фінансування – активні операції (зокрема включає зміну обсягів бюджетних коштів) та приватизація.

Грудень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки.

Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

- Значний дефіцит (без урахування грантів) держбюджету в грудні зумовлено надолуженням видатків завдяки наявному фінансуванню. У 2022 році дефіцит перевищив 911 млрд грн та 1391 млрд грн без урахування грантів, який утім був меншим за граничний плановий обсяг (1497.2 млрд грн)
- Дефіцит від початку агресії рф покривався міжнародним та монетарним фінансуванням
  - міжнародна допомога надходила як у вигляді грантів, так і кредитів, більш ритмічно в другому півріччі. У грудні надійшло 3.8 млрд дол. США грантів та понад 1.6 млрд дол. США кредитів
  - обсяг викупу ОВДП НБУ становив узгоджені 400 млрд грн та з другої половини року здійснювався в узгодженому з Мінфіном обсязі у 30 млрд грн на місяць
- Водночас попит на внутрішні державні папери був мінливим. Наприкінці року завдяки певному підвищенню ставок обсяги залучень збільшилися як у національній, так і іноземній валюті, проте роловер у цілому за рік становив відповідно 65% та 74%

Доходи з внутрішніх джерел у 2022 році різко скоротилися через звуження ресурсної бази, утім надходження грантів компенсувало падіння

Доходи* загального фонду державного бюджету, млрд грн

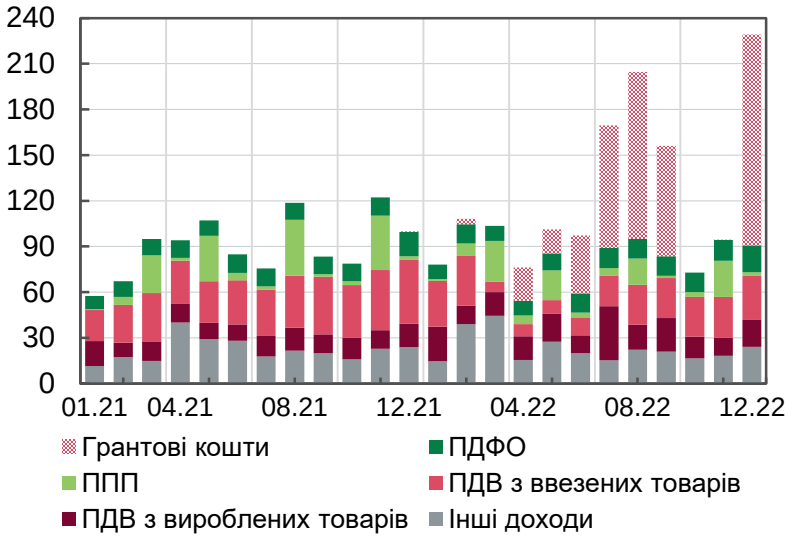

Темпи зростання окремих доходів загального фонду, помісячно*, % р/р

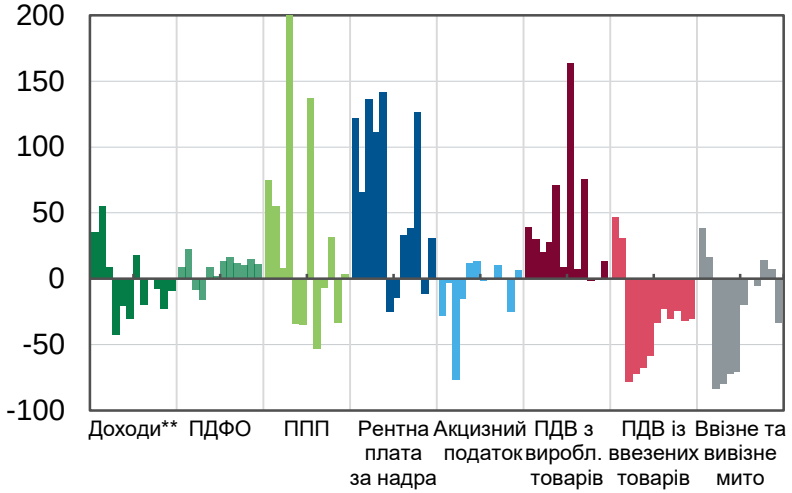

*Грудень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки. **Доходи без урахування грантових коштів.

Джерело: ДКСУ, розрахунки НБУ.

- Доходи (без урахування грантів) в грудні були меншими за минулорічні за рахунок податкових надходжень, хоча темпи скорочення сповільнилися, зокрема через менші обсяги відшкодування ПДВ (8.1 млрд грн)
- Серед економічних чинників як у грудні, так і у період від початку війни доходи підтримували істотні виплати військовослужбовцям (позначається на динаміці ПДФО, а також інших податках зі споживання) та дія інфляційно-курсових чинників
- Вагомим джерелом доходів у 2022 році стали грантові кошти (480.6 млрд грн). Саме завдяки грантам доходи загального фонду у грудні зросли більше ніж у два рази, а за підсумками 2022 року на понад 37% р/р

Зростання видатків, попри поступове сповільнення в другому півріччі, за рік було безпрецедентним

Внески в зміну видатків державного бюджету*, в. п.

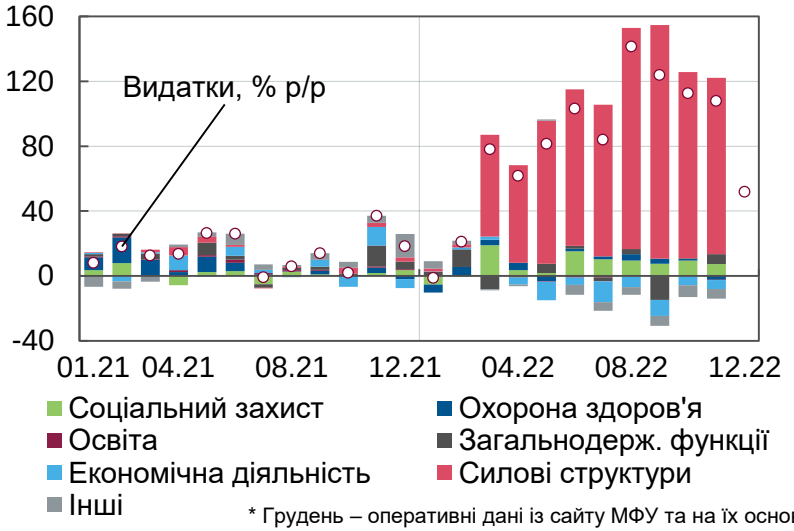

Зміна видатків державного бюджету за окремими напрямами в січні-листопаді 2022 році, % р/р

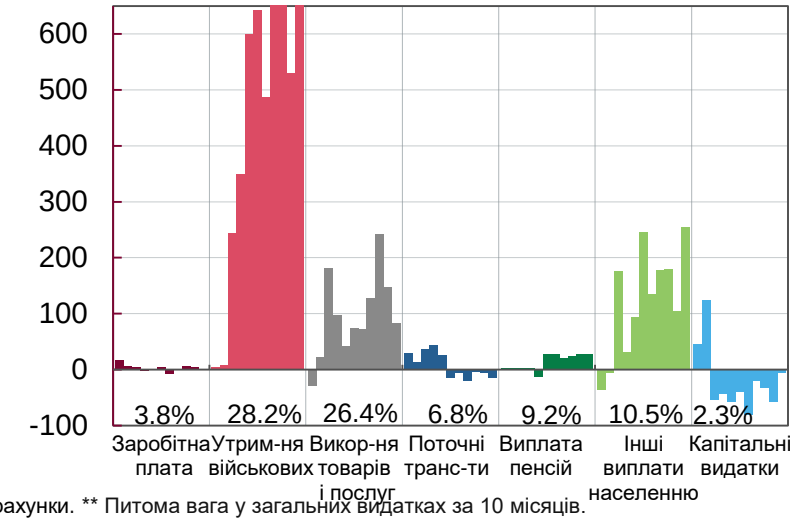

* Грудень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки. ** Питома вага у загальних видатках за 10 місяців.

Джерело: ДКСУ, розрахунки НБУ.

- Видатки держбюджету перевищили обсяги 2021 року майже удвічі, хоча в другому півріччі темпи зростання знижувалися. Визначальними напрямами були витрати на оборону та безпеку (передусім на грошові виплати військовим), соціальні програми та використання товарів і послуг
  - у листопаді зросли соціальні виплати зокрема під впливом більших витрат на субсидії населенню на оплату ЖКП, значні соціальні виплати очікуються і в грудні
- Водночас гуманітарно-культурна сфера фінансувалася стримано у тому числі й через меншу кількість споживачів відповідних послуг
- Попри певне надолуження капітальних видатків у листопаді та вірогідно в грудні, зокрема через необхідність відновлення пошкодженої енергетичної інфраструктури, за підсумками року вони виявляться істотно нижчими, ніж рік тому

Україна: Платіжний баланс

Надходження гранта від США знівелювало розширення дефіциту торгівлі товарами, поточний рахунок зведено з профіцитом

Сальдо рахунку поточних операцій, млрд дол.

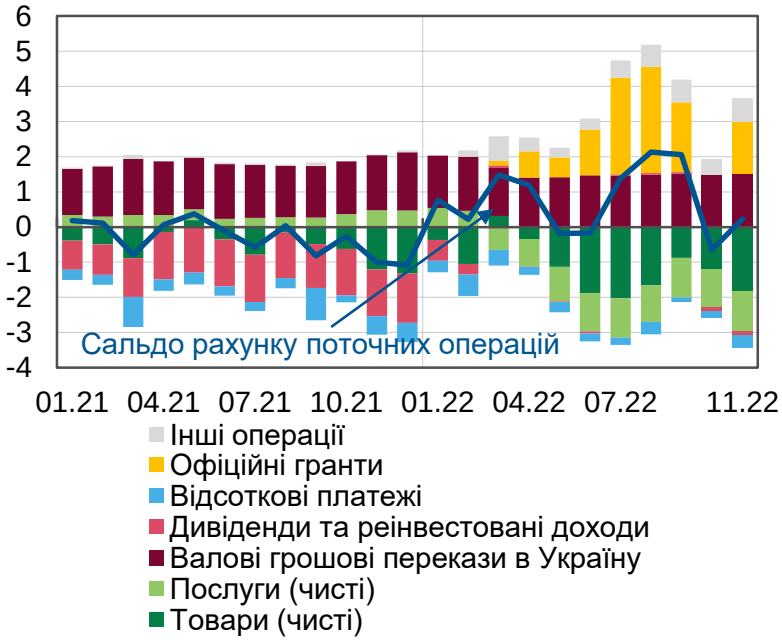

Джерело: розрахунки НБУ.

Абсолютна місячна зміна експорту та імпорту товарів у листопаді 2022 року, млн дол.

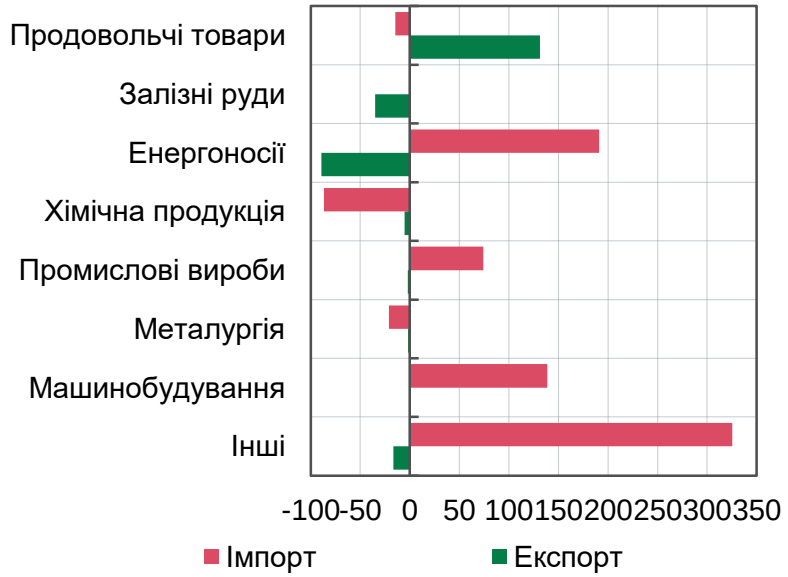

Джерело: розрахунки НБУ.

- Поточний рахунок у листопаді повернувся до профіциту завдяки надходженню гранта від США (1.5 млрд дол.). У жовтні гранти не надходили
- Дефіцит торгівлі товарами надалі розширювався передусім через нарощування імпорту нафтопродуктів та обладнання для проходження складної зими, а також надходження гуманітарної допомоги. Відновлення експорту товарів стримувалося посиленням шантажу з боку рф у межах зернової ініціативи

Нарощування поставок альтернативними шляхами компенсувало спроби росії блокувати зерновий коридор

Експорт товарів, млрд дол.

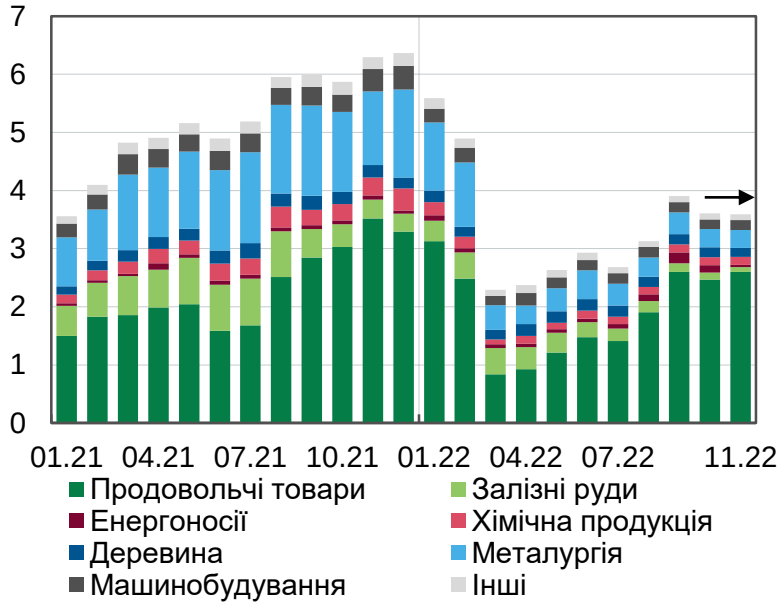

Джерело: розрахунки НБУ.

Експорт товарів, млн т

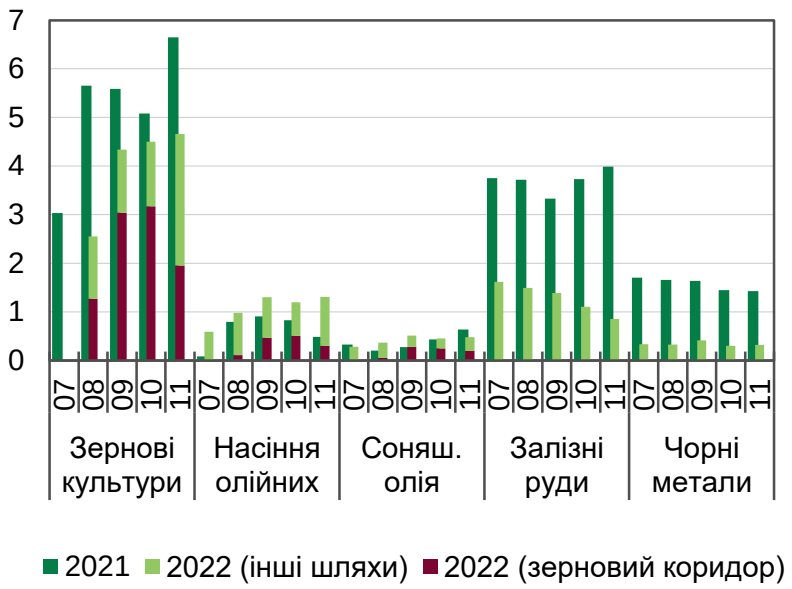

Джерело: ДМСУ, Black Sea Grain Initiative JCC.

- У листопаді суттєво скоротилися поставки продовольства зерновим коридором через перешкоджання його роботі з боку рф. Однак загальний обсяг поставок залишився на рівні жовтня завдяки нарощуванню експорту альтернативними маршрутами
- Експорт продукції ГМК продовжував скорочуватися через звуження зовнішнього попиту, а також дорогу та обмежену логістику
- Додатковим фактором, що стримував відновлення експорту, був дефіцит електроенергії, який вплинув на виробництво та відповідно експорт окремих товарів (хімічна продукція, вироби з деревини, промислові вироби)

Імпорт товарів збільшився внаслідок активної підготовки до проходження складної зими

Імпорт товарів, млрд дол.

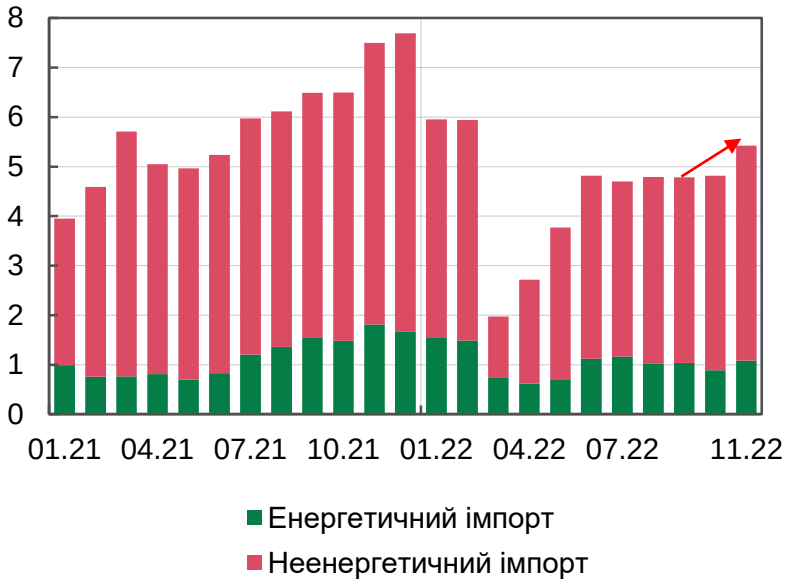

Джерело: розрахунки НБУ.

Імпорт обладнання для забезпечення енергоавтономності, млн дол.

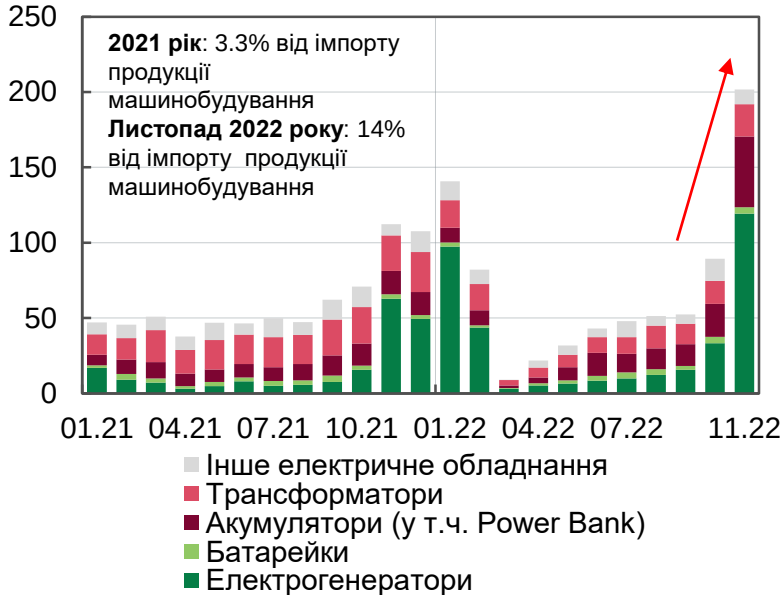

Джерело: ДМСУ.

- На тлі енерготерору з боку рф у листопаді суттєво збільшився імпорт обладнання для забезпечення енергоавтономності, зокрема завдяки звільненню його від митних платежів
- Активне використання генераторів суттєво підвищило попит на пальне, що відобразилося в нарощуванні закупівель нафтопродуктів порівняно з жовтнем
- Крім того, надалі збільшувалися обсяги міжнародної гуманітарної допомоги, у тому числі обладнання для усунення руйнувань енергетичної інфраструктури

Приплив капіталу за фінансовим рахунком був згенерований державним сектором завдяки міжнародному фінансуванню,…

Фінансовий рахунок: чисті зовнішні зобов'язання, млрд дол.

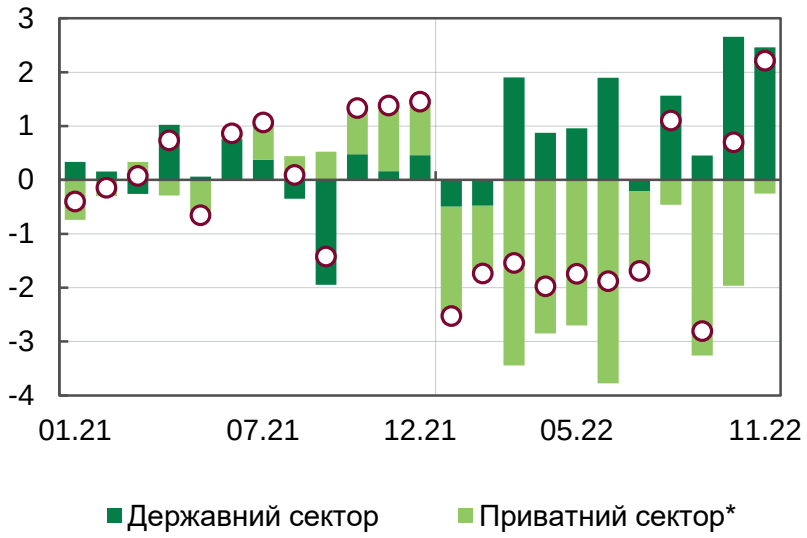

Реальний сектор: чисті зовнішні зобов'язання, млрд дол.

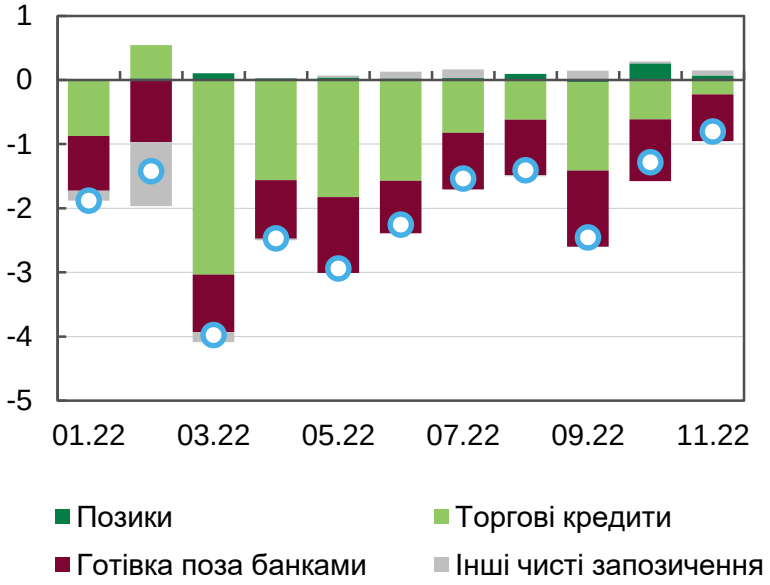

* Включно із помилками та упущеннями
Джерело: НБУ.

Джерело: НБУ.

- Як і раніше, приплив капіталу за державним сектором був забезпечений наданням значних обсягів міжнародної допомоги
- Водночас відплив капіталу з реального сектору скоротився завдяки збільшенню заборгованості за торговими кредитами та меншому зростанню обсягів готівки поза банками

…що сприяло подальшому нарощуванню резервів

Міжнародна фінансова допомога* з початку повномасштабної війни, млрд дол.

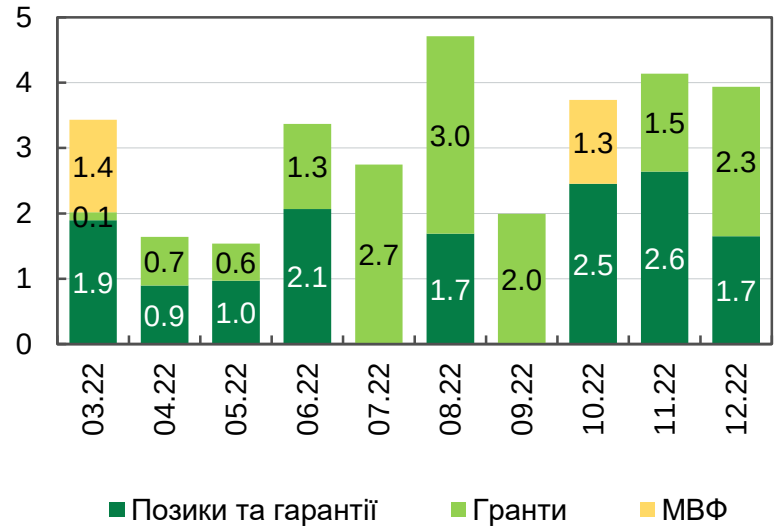

* Станом на 30 грудня
Джерело: дані з відкритих джерел, Мінфін, НБУ.

Міжнародні резерви, млрд дол.

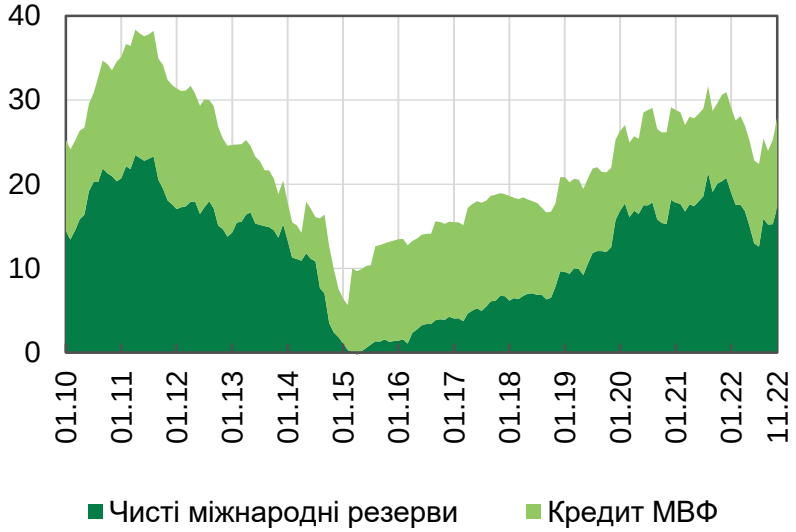

Джерело: НБУ.

- В останні місяці відчутно зросли обсяги надходжень міжнародної фінансової допомоги. У листопаді надійшло 2.5 млрд дол. макрофінансової допомоги від ЄС та 1.5 млрд дол. у вигляді гранта від США. А з початку повномасштабного вторгнення станом на кінець грудня 2022 року обсяги офіційного фінансування перевищили 31 млрд дол.
- Завдяки стабільним надходженням міжнародної фінансової допомоги протягом останніх місяців міжнародні резерви зросли до 27.95 млрд дол. станом на кінець листопада. Ураховуючи значні суми міжнародного фінансування, валові резерви з високою ймовірністю зростуть і в грудні

Україна: Монетарний сектор

Через значну потребу в імпорті енергоносіїв та електро-обладнання збільшився попит на іноземну валюту у грудні

Сальдо операцій із купівлі та продажу безготівкової та готівкової іноземної валюти клієнтами банків, млн дол.

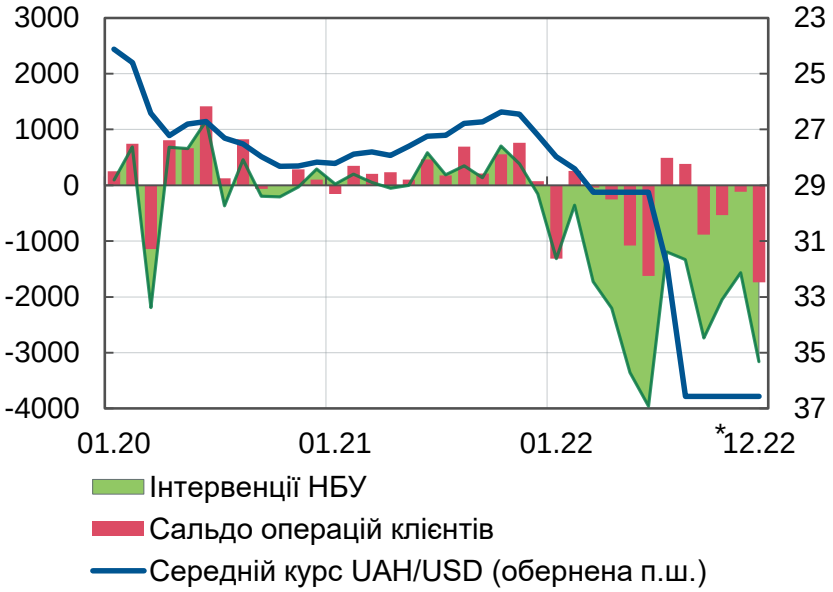

* За оперативними даними.
Джерело: НБУ.

Курси гривні за долар США

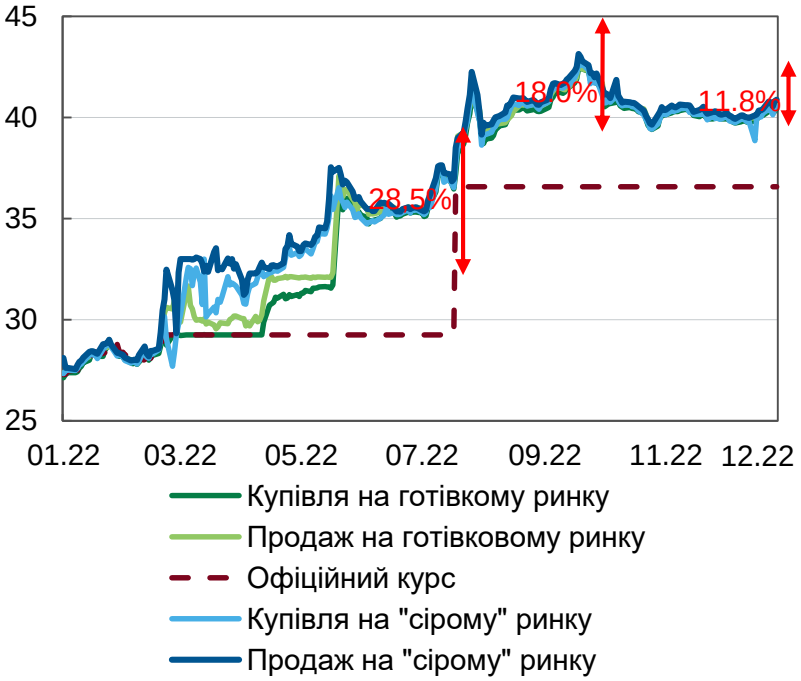

Джерело: НБУ, відкриті джерела.

- Попит на валюту формували підприємства паливно-енергетичної галузі, а також банки для забезпечення розрахунків з міжнародними платіжними системами
- Основними продавцями іноземної валюти були підприємства АПК та ІТ-сектору
- Відхилення готівкового курсу від безготівкового залишається в діапазоні 10-12%

Збереження високої облікової ставки та імплементація додаткових заходів з регулювання ліквідності сприяють подальшому зростанню вартості гривневих ресурсів

Дохідність гривневих ОВДП, %

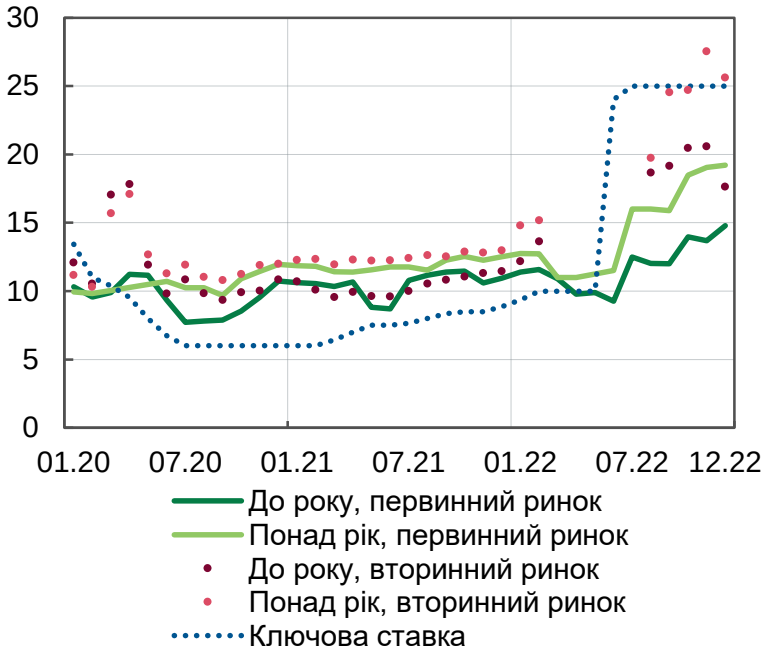

Джерело: розрахунки НБУ.

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб*, %

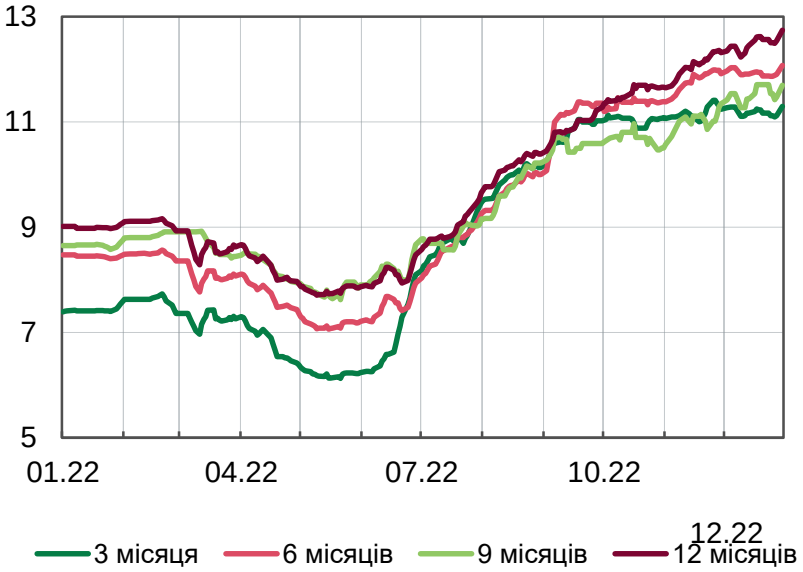

* 5-денна ковзна середня.
Джерело: Thomson Reuters.

- Оголошене підвищення вимог до обов'язкових резервів банків покликане знизити структурний профіцит ліквідності банківської системи. Це дасть змогу забезпечити привабливість гривневих активів, підтримати курсову стабільність, зберегти контроль за ціновою динамікою та сприятиме зниженню інфляційного тиску
- Дохідність гривневих ОВДП на первинному ринку продовжує зростати, проте все ще не створює достатніх стимулів для формування значного ринкового попиту

Зростання готівки поза банками прискорилось внаслідок ситуативних та сезонних чинників

Готівка поза банками, приріст з початку року, млрд грн

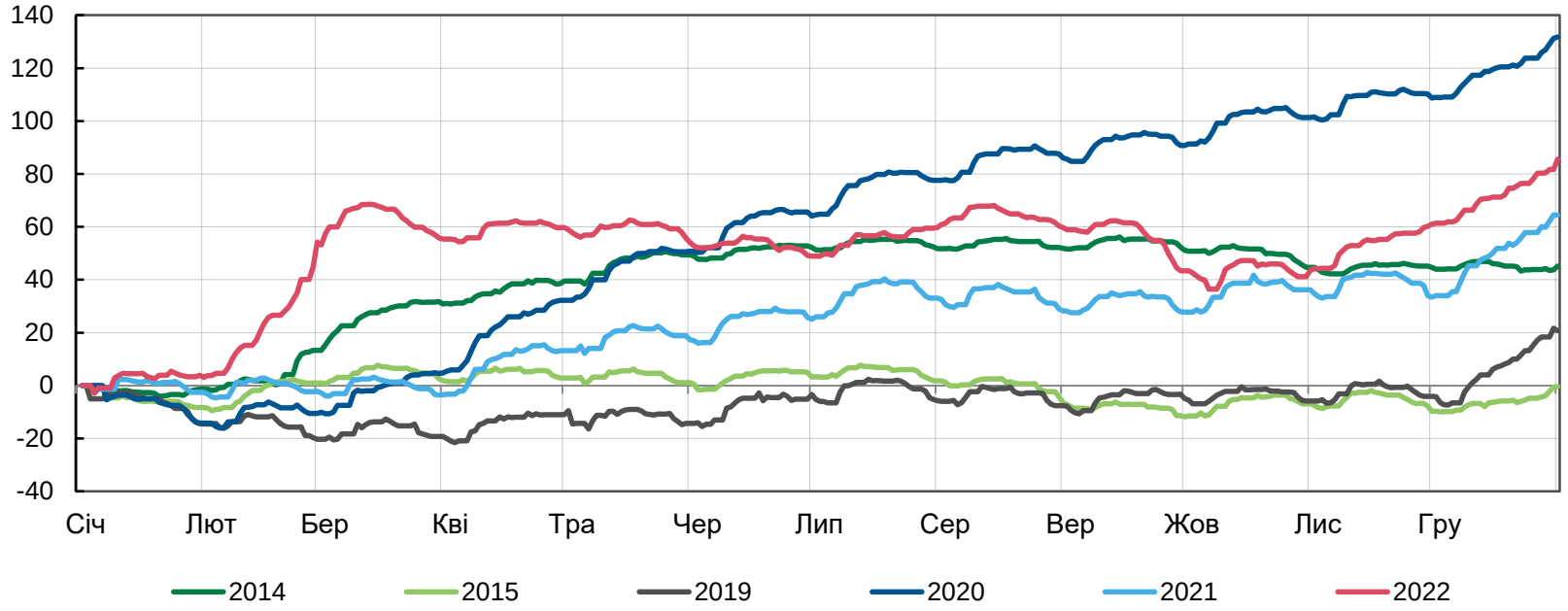

Джерело: НБУ.

- Тривалі відключення е/е та постійні атаки на енергетичний сектор призвели до суттєвого зростання попиту на готівкову гривню
- Також діє сезонний чинник прискореного зростання попиту на готівку наприкінці року